

**COFFEESHOPBEZOEKERS
IN VENLO 2009**

TELLINGEN EN ENQUÊTE
COFFEESHOPBEZOEKERS VENLO

B. Bieleman

R. Nijkamp

**COFFEESHOPBEZOEKERS
IN VENLO 2009**

**TELLINGEN EN ENQUÊTE
COFFEESHOPBEZOEKERS VENLO**

Juli 2009

© INTRAVAL

Groningen-Rotterdam

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres:
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail *info@intraval.nl*

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 184
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

Juli 2009

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst:	B. Bieleman en R. Nijkamp
Opmaak:	R. Nijkamp
Druk:	Repro GMW
Opdrachtgever:	Gemeente Venlo

ISBN	978 90 8874 066 4
------	-------------------

INHOUDSOPGAVE

	Pagina	
Hoofdstuk 1	Inleiding	1
	1.1 Probleemstelling	1
	1.2 Onderzoeksopzet	1
	1.3 Leeswijzer	2
Hoofdstuk 2	Coffeeshopbezoek Venlo	3
	2.1 Aantallen	3
	2.2 Kenmerken bezoekers	5
	2.3 Koopgedrag	7
	2.4 Toekomstig coffeeshopbeleid	8
Hoofdstuk 3	Vergelijking (grens)gemeenten	11
	3.1 Aantallen	11
	3.2 Kenmerken	12
	3.3 Koopgedrag	13
Hoofdstuk 4	Conclusie	17
	4.1 Aantallen	17
	4.2 Kenmerken	17
	4.3 Koopgedrag	18
	4.4 Toekomstig coffeeshopbeleid	18
	Geraadpleegde literatuur	21
Bijlage 1	Methodologische verantwoording	23
Bijlage 2	Tabellen	27

1. INLEIDING

De gemeente Venlo heeft als grensstad te maken met een omvangrijk softdrugstoerisme. De stad ligt tegen de Duitse grens aan een primaire ader van het Europese wegennet, de E34. Daardoor is Venlo de snelst en eenvoudigst te bereiken Nederlandse stad vanuit grote delen van het Ruhrgebied, waar ongeveer 5,7 miljoen mensen wonen. De vijf gedoogde verkooppunten van softdrugs hebben een grote aantrekkingskracht op Duitse toeristen die in grote getale Venlo bezoeken. Om de stroom aan softdrugstoeristen te kanaliseren zijn in 2005 twee coffeeshops vanuit het centrum verplaatst naar de periferie van Venlo. De drugsoverlast in het centrum van Venlo is na deze verplaatsing afgenomen (Bieleman e.a. 2006). In het voorjaar van 2009 heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL in opdracht van de gemeente Venlo wederom enkele onderzoekswerkzaamheden uitgevoerd om het coffeeshopbezoek in Venlo in kaart te brengen.

1.1 Probleemstelling

De voornaamste vraagstelling van de gemeente Venlo is als volgt:

Wat is de aard en omvang van de bezoekers van de vijf gedoogde coffeeshops in Venlo in het voorjaar van 2009? Hoe heeft het coffeeshopbezoek zich de afgelopen jaren ontwikkeld in Venlo en waarin verschilt het met andere grensgemeenten?

Afgeleide vragen uit voorgaande zijn:

- Hoeveel personen bezoeken de coffeeshops in Venlo?
- Wat zijn de kenmerken (onder andere leeftijd en herkomst) van de coffeeshopbezoekers?
- Wat is het koopgedrag (onder andere wat wordt er gekocht en hoeveel wordt er uitgegeven) van de coffeeshopbezoekers?
- Op welke wijze kan het (koop)gedrag van buitenlandse softdrugstoeristen worden beïnvloed, waardoor zij niet meer naar Venlo komen?
- Is het aantal coffeeshopbezoeken in Venlo toe- of afgenomen?
- In hoeverre zijn de kenmerken en het koopgedrag van de coffeeshopbezoekers veranderd?
- Waarin verschilt het Venlose coffeeshopbezoek met andere grensgemeenten?

1.2 Onderzoeksopzet¹

Voor het onderzoek zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd: tellingen van het aantal bezoekers van de vijf coffeeshops; enquête onder bezoekers van de Venlose coffeeshops; en interviews over de ontwikkelingen in het coffeeshopbezoek met betrokkenen in Venlo. Verder is nagegaan hoe het is gesteld met het coffeeshopbezoek in een vijftal andere grensgemeenten in Nederland.

---

¹ In bijlage 1 wordt een uitgebreidere methodologische verantwoording behandeld.

Tellingen

Bij de coffeeshops zijn in maart 2009 gedurende twee weken, op verschillende dagen (week en weekend) en tijdstippen (tussen openings- en sluitingstijd), in totaal 365 tellingen uitgevoerd van het aantal bezoekers. Per dag zijn op vijf verschillende momenten tellingen verricht. Op basis van de tellingen is van elk dag het gemiddeld aantal bezoeken en bezoekers per coffeeshop geschat. Naast de tellingen bij de vijf coffeeshops is eveneens een controletelling verricht bij het parkeerterrein van Oase en Roots.

De tellingen zijn op een zelfde wijze uitgevoerd als in voorgaande metingen in Venlo (Bieleman e.a. 2006). De methode van tellingen van coffeeshopbezoeken en -bezoekers is door bureau INTRAVAL reeds eerder succesvol toegepast in Maastricht (Bieleman e.a. 2008), Nijmegen (Gemeente Nijmegen 2008) en Terneuzen (Bieleman e.a. 2009). In deze gemeenten zijn de tellingen ter controle voorgelegd aan (een deel van) de coffeeshopeigenaren of zijn de schattingen naast de kassatellingen (bonnen) gelegd van enkele coffeeshops. De schattingen komen redelijk tot goed overeen met de aantallen bezoeken en bezoekers volgens deze bronnen.

Enquête

In maart 2009 zijn gedurende drie weken enquêtes afgenomen onder de bezoekers van de vijf gedoogde coffeeshops in Venlo. De vragenlijst is eveneens vertaald in het Duits. De bezoekers van de coffeeshops zijn op een aselechte wijze benaderd op verschillende dagen en tijdstippen. Op deze manier is een goede dwarsdoorsnede van de bezoekers verkregen. In totaal zijn 180 coffeeshopbezoekers geënquêteerd. Onder toezicht van één van de onderzoekers is de vragenlijst face to face afgenomen door onderzoeksassistenten, die zowel Duits als Nederlands spreken. Voor een verhoging van de respons is in de introductie direct verteld dat de gegevens anoniem worden behandeld en dat de antwoorden in de uiteindelijk rapportage niet tot personen herleidbaar zijn.

De vragenlijst is vergelijkbaar met vragenlijsten die zijn gebruikt in eerdere onderzoeken onder bezoekers van coffeeshops in Bergen op Zoom en Roosendaal (Van der Torre e.a. 2008), Nijmegen (Gemeente Nijmegen 2008), Terneuzen (Bieleman e.a. 2009) en Venlo (Bieleman e.a. 2006). In hoofdstuk 3 wordt waar mogelijk een vergelijking gemaakt met deze enquêtes.

Interviews betrokkenen

Vervolgens is gesproken met acht vertegenwoordigers van betrokken organisaties over de ontwikkelingen in aard en omvang van de coffeeshopbezoekers in Venlo. Hierbij gaat het om medewerkers van de politie, de gemeente, de belastingdienst en de vijf gedoogde coffeeshops. In de interviews is onder meer gevraagd welke verklaringen voor ontwikkelingen in aantallen coffeeshopbezoeken en -bezoekers in Venlo kunnen worden gegeven. Verder is gevraagd of de kenmerken en het koopgedrag van de coffeeshopbezoekers zijn veranderd. Daarnaast zijn voorlopige schattingen ter verificatie aan de coffeeshopeigenaren voorgelegd.

1.3 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op de resultaten van de tellingen van de bezoekers van de vijf coffeeshops in Venlo, waarna vervolgens de resultaten van de enquête onder coffeeshopbezoekers worden behandeld. De resultaten van deze meting worden vergeleken met eerdere metingen in Venlo. In hoofdstuk 3 wordt het coffeeshopbezoek in Venlo vergeleken met dat in andere grensgemeenten. Ten slotte komen in hoofdstuk 4 de conclusies aan bod.

2. COFFEESHOPBEZOEK VENLO

In de eerste paragraaf van dit hoofdstuk worden de resultaten besproken van de tellingen van coffeeshopbezoekers die hebben plaatsgevonden in het voorjaar van 2009. De resultaten worden vergeleken met die van voorgaande tellingen (2004, 2005 en 2006). De tweede paragraaf behandelt de resultaten van de enquête onder coffeeshopbezoekers. De enquête heeft plaatsgevonden in het voorjaar van 2009. Deze resultaten worden vergeleken met die van de enquête uit het najaar van 2006.

2.1 Aantallen

In totaal krijgen de vijf coffeeshops in Venlo dagelijks bezoek van 5.900 personen (zie kolom A van tabel 2.1). Per jaar worden de vijf coffeeshops 2,2 miljoen keer bezocht. Dit is de som van het aantal bezoekers van de vijf afzonderlijke coffeeshops. Indien wordt gecorrigeerd voor personen die meerdere coffeeshops op één dag bezoeken is het aantal unieke personen te bepalen. Gemiddeld bezoeken per dag tussen 4.450 en 5.000 bezoekers de vijf gedoogde verkooppunten van softdrugs in Venlo (zie kolom B van tabel 2.1).¹ Op zondag en maandag worden de coffeeshops het minste bezocht, terwijl op vrijdag en zaterdag de meeste bezoeken aan coffeeshops worden gebracht.

Tabel 2.1 Geschat gemiddeld aantal bezoeken en bezoekers in Venlo per dag van de week

	A. Aantal coffeeshopbezoeken	B. Aantal unieke coffeeshopbezoekers met marges
Maandag	5.250	4.000 - 4.450 ²
Dinsdag	6.450	4.900 - 5.450
Woensdag	5.900	4.500 - 5.000
Donderdag	5.450	4.050 - 4.650
Vrijdag	6.850	5.200 - 5.800
Zaterdag	6.550	4.950 - 5.500
Zondag	4.800	3.550 - 4.100 ³
Gemiddelde per dag	5.900	4.450 - 5.000

De schattingen van het aantal bezoeken per coffeeshop zijn eveneens voorgelegd aan de coffeeshopeigenaren. Zij gaven allen aan dat de schatting goed overeenkomt met het aantal bezoeken in hun coffeeshop.

Vergelijking eerdere metingen

In het kader van de evaluatie van Hektor (Snippe e.a. 2006) en de verplaatsing van twee coffeeshops naar de periferie (Bieleman e.a. 2006) zijn bij de coffeeshops in Venlo vaker tellingen van coffeeshopbezoekers verricht. De eerste meting is uitgevoerd (in september 2004) vóór de verplaatsing van twee coffeeshops naar de periferie. De tweede en derde meting hebben respectievelijk één en twee jaar na de verplaatsing plaatsgevonden (september 2005 en september 2006). Tijdens de eerste meting hebben op de afzonderlijke

¹ Bij deze schatting is een correctie toegepast voor bezoekers die meerdere coffeeshops op één dag bezoeken. Tevens is rekening gehouden met betrouwbaarheidsmarges. In tabel 1 van de bijlage 1 wordt meer uitleg gegeven over deze berekening.

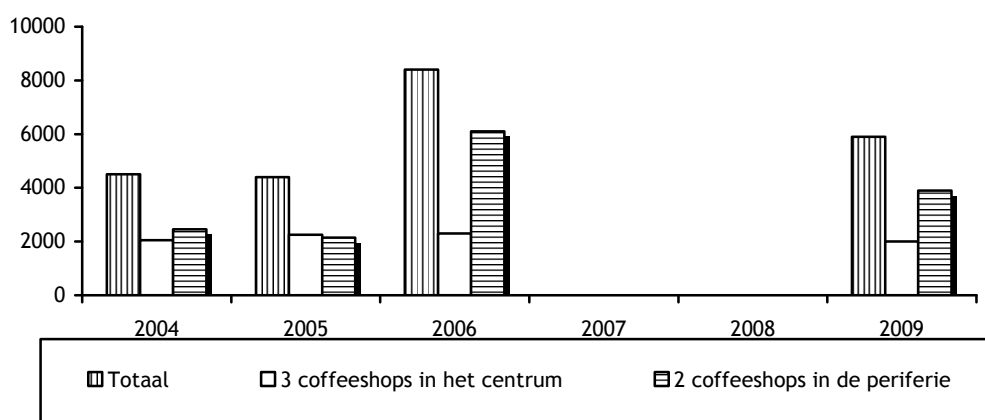
² De schattingen zijn afgerond naar vijftigtallen.

³ Eén van de twee coffeeshops in de periferie is gesloten op zondag.

oude locaties van de coffeeshops Oase en Roots tellingen plaatsgevonden. In de tweede meting zijn tellingen uitgevoerd op de gezamenlijke (nieuwe) locatie (het Schwanenhaus), terwijl tijdens de derde meting opnieuw op de afzonderlijke locaties tellingen zijn uitgevoerd.

In Venlo zijn in maart 2009 bij de vijf gedoogde coffeeshops 5.900 bezoeken⁴ geteld, terwijl dat er in september 2006 nog 8.400 waren (zie figuur 2.1); een afname met ruim een kwart (30%). Na de verplaatsing van de twee coffeeshops uit het centrum naar de periferie was het aantal coffeeshopbezoeken in Venlo toegenomen van 4.400 naar 8.400. Deze groei was hoofdzakelijk toe te kennen aan de aantrekkingskracht van de beide coffeeshops in de periferie. Het aantal bezoeken bij de overgebleven coffeeshops in het centrum is vanaf 2004 nauwelijks gestegen.

Figuur 2.1 Gemiddeld aantal bezoeken per dag bij de vijf coffeeshops in Venlo, in 2004-2009⁵

Wat precies de oorzaken zijn van de afname van het aantal coffeeshopbezoekers in Venlo in de afgelopen periode is lastig aan te geven. Zowel de sleutelinformanten (waaronder de coffeeshophouders) als de geïnterviewde klanten geven aan dat ook de coffeeshops te kampen hebben met de gevolgen van de kredietcrisis. De afgelopen maanden (na de kredietcrisis) is het minder druk bij de coffeeshops in vergelijking met de periode voor de kredietcrisis. De periode waarin de laatste meting heeft plaatsgevonden, heeft volgens de sleutelinformanten verder geen invloed op de afname in klanten.⁶ Andere oorzaken die een rol spelen bij de afname van bezoekers bij de coffeeshops in de periferie is volgens hen de toegenomen controle van de Duitse politie in Kaldenkirchen.⁷ Voorheen ging een deel van de Duitse bezoekers met de trein naar het station van Kaldenkirchen om vervolgens te voet de grens over te steken om bij de coffeeshops hasj en wiet te kopen. De wandelende softdrugstoeristen veroorzaakten overlast in het Duitse dorp. De politie is

⁴ Het betreft hier het aantal bezoeken en niet het aantal unieke bezoekers. Er heeft geen correctie plaatsgevonden voor bezoekers die meerdere coffeeshops bezoeken, omdat deze informatie niet voor iedere meting beschikbaar is.

⁵ In november 2004 heeft de verplaatsing van twee coffeeshops uit het centrum naar de periferie plaatsgevonden. In september 2004 zijn tellingen verricht bij de oude locaties van Oase en Roots, terwijl vanaf 2005 tellingen zijn verricht bij de huidige locatie van Oase en Roots (het Schwanenhaus).

⁶ De metingen van 2009 zijn uitgevoerd in maart, terwijl de voorgaande metingen zijn uitgevoerd in september.

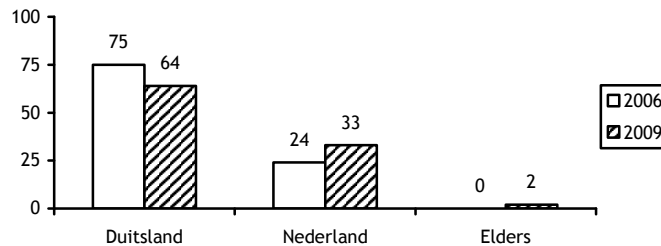
⁷ Kaldenkirchen is een stadsdeel van de Duitse gemeente Nettelal en ligt op een steenworp afstand van de landgrens.

vervolgens strenger gaan controleren in Kaldenkirchen. Bovendien weigeren de twee coffeeshops in de periferie vanaf eind 2006 bezoekers die te voet arriveren. De bezoekers die afhankelijk zijn van het openbaar vervoer rijden momenteel door naar het station van Venlo om vervolgens de coffeeshops in de buurt van het station te bezoeken. Daarnaast hebben de twee coffeeshops in de periferie per 1 maart 2008 een pasjessysteem ingevoerd. Iedere bezoeker is nu bij aankoop van softdrugs verplicht zich te legitimeren met een coffeeshoppasje waarop persoonlijke gegevens staan geregistreerd. Sommige bezoekers zouden hierdoor afgeschrikt kunnen worden, omdat ze deze coffeeshops niet meer anoniem kunnen bezoeken. De invoering van een pasjessysteem zou eveneens een (deel van de) verklaring kunnen zijn van de afname van het aantal coffeeshopbezoekers in Venlo, hoewel twee coffeeshops in het centrum al jarenlang een pasjessysteem hanteren.

2.2 Kenmerken bezoekers

Drie kwart van de geënquêteerde coffeeshopbezoekers (75%) is man. De gemiddelde leeftijd ligt op 29 jaar, terwijl in 2006 de coffeeshopbezoeker gemiddeld 28 jaar was. Meer dan de helft van de respondenten (56%) heeft betaalde werkzaamheden, terwijl één tiende student/scholier is (10%). Een kwart (25%) van de coffeeshopbezoekers is werkloos. Het aandeel Duitse bezoekers is met ruim 10% afgenomen. Bijna twee derde van de bezoekers in 2009 (64%) is woonachtig in Duitsland, terwijl in 2006 nog drie kwart (75%) van de bezoekers woonachtig was in Duitsland (zie figuur 2.2).

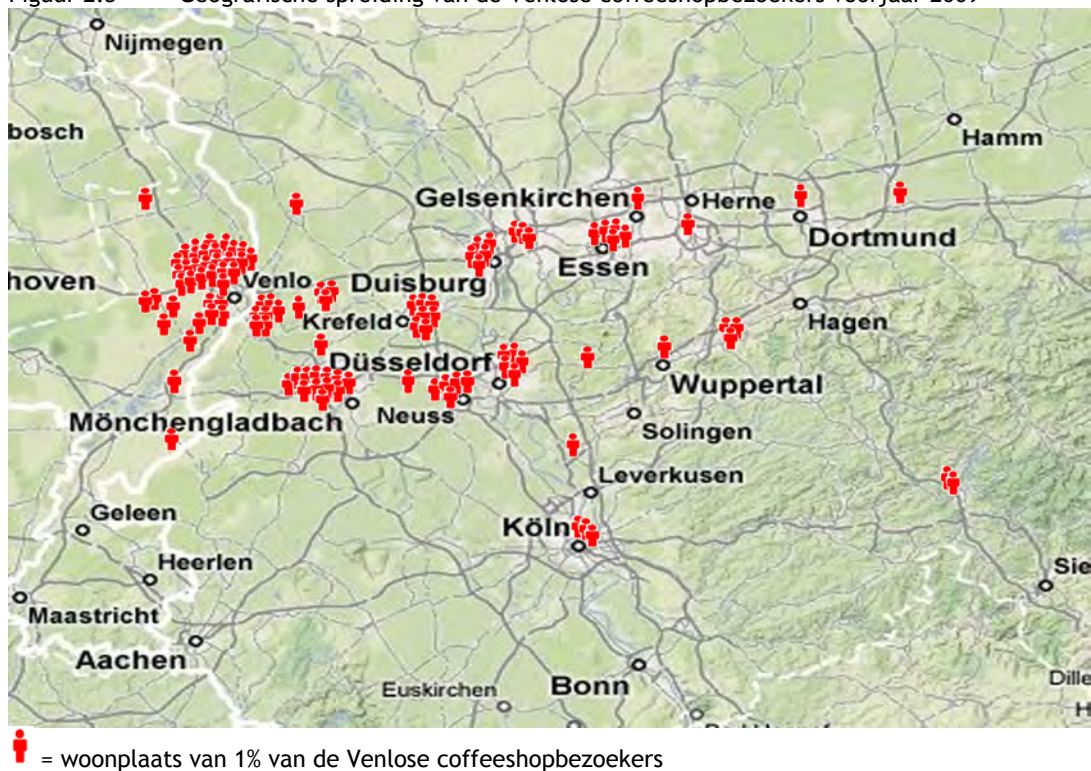
Figuur 2.2 Woonplaats bezoekers coffeeshop (2006 en 2009), in %

De bezoekers die niet uit Venlo afkomstig zijn (81%) en waarvan de woonplaats bekend is, wonen gemiddeld op een afstand van 48 kilometer van Venlo. Hiervan is vier vijfde (81%) woonachtig in Duitsland. De Duitse bezoekers wonen gemiddeld op een afstand van 57 kilometer van Venlo. De gemiddelde reisafstand van de Duitse coffeeshopbezoekers is weinig veranderd. In 2006 legden ze gemiddeld 58 kilometer af om hasj of wiet te kopen.⁸ De geografische spreiding van de herkomst van de geënquêteerde bezoekers is weergegeven in figuur 2.3.

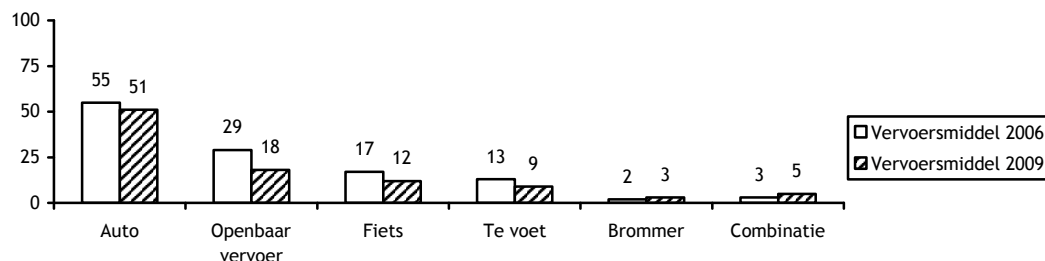
⁸ De outliers zijn bij het berekenen van de gemiddelde afstand niet meegerekend (>250 km).

Figuur 2.3 Geografische spreiding van de Venlose coffeeshopbezoekers voorjaar 2009⁹

Figuur 2.4 laat zien dat het merendeel (51%) van de bezoekers in 2009, evenals in 2006, met de auto naar de coffeeshop komt. De overige bezoekers komen voornamelijk met het openbaar vervoer (18%), met de fiets (12%), te voet (9%), met een brommer (3%) of met een combinatie van het voorgaande (5%).¹⁰

Figuur 2.4 Vervoersmiddel coffeeshopbezoekers (2006 en 2009), in %

De ligging van de coffeeshop heeft invloed op de wijze waarop de reis naar de coffeeshop wordt afgelegd. Zo komen de bezoekers naar de coffeeshops in de periferie voornamelijk met de auto (68%), terwijl de coffeeshops vlakbij het station voornamelijk worden bezocht door bezoekers die met het openbaar vervoer zijn gekomen (34%).

Minder dan de helft (43%) van de geënquêteerde bezoekers geeft aan alleen naar de coffeeshop te komen, terwijl twee vijfde (41%) in gezelschap van één andere bezoeker naar

⁹ De kaart, die is gebruikt om de geografische spreiding van de coffeeshopbezoekers weer te geven, is gedownload van de webpagina googlemaps en is ontwikkeld door het bedrijf Tele Atlas.

¹⁰ In 2006 is deze vraag net iets anders gesteld (zie tabel 12 in bijlage 2).

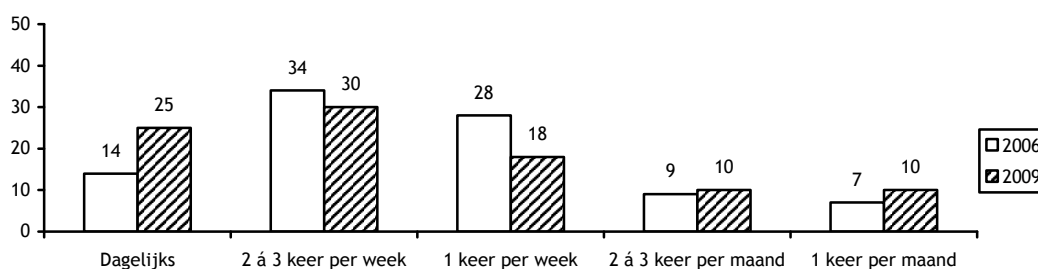
de coffeeshop komt. De overige bezoekers zijn met twee of meer andere personen. De meeste bezoekers (52%) blijven even zitten of hangen in de coffeeshop, terwijl een vijfde van de bezoekers (20%) meteen weer vertrekt. Zowel in 2006 als in 2009 gebruikt bijna twee derde (respectievelijk 61% en 63%) van de softdrugsgebruikers dagelijks softdrugs, terwijl bijna een derde (zowel in 2006 als in 2009: 30%) één of twee keer per week blowt.

2.3 Koopgedrag

In de coffeeshops van Venlo worden minder softdrugs gekocht door de coffeeshopbezoekers. De geënquêteerde bezoekers kopen in 2009 gemiddeld 2,7 gram softdrugs (gemiddeld 21 euro) bij een coffeeshop in Venlo, terwijl in 2006 nog gemiddeld 4,0 gram werd gekocht. Een kwart van de softdrugsklanten (25%) bezoekt in 2009 meerdere coffeeshops op één dag. Deze bezoekers kopen in totaal meer dan 5 gram (maximale hoeveelheid softdrugs die een coffeeshop per persoon per dag mag verkopen, het zogenoemde G-criterium van de AHOJ-G criteria). Gemiddeld bezoeken deze mensen twee coffeeshops op één dag. In 2006 gaf een tiende (10%) aan meerdere coffeeshops op één dag te bezoeken.¹¹

Meer dan de helft van de bezoekers (55%) koopt in 2009 meer dan twee keer per week softdrugs, waarvan een kwart (25%) zegt elke dag softdrugs te kopen (zie figuur 2.5). In 2006 zijn er minder bezoekers dan in 2009 die dagelijks softdrugs kopen. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het aandeel Nederlandse coffeeshopbezoekers is gegroeid. Het zijn namelijk vooral Nederlandse bezoekers die dagelijks softdrugs kopen.

Figuur 2.5 Hoe vaak koop je softdrugs? (2006 en 2009), in %

Ruim een kwart (27%) van de bezoekers koopt wel eens softdrugs voor vrienden. Hiervan geeft meer dan één op de tien bezoekers (13%) aan dat deze vrienden wel eens jonger zijn dan 18 jaar. In 2006 kwam het vaker voor dat softdrugs voor vrienden werden gekocht.

Nederwiet is nog steeds de meest populaire cannabisvariant die in de coffeeshop wordt verkocht en wordt veruit het meest gebruikt door de bezoekers (71% in 2006; 75% in 2009), terwijl een vijfde voornamelijk hasj (23% in 2006; 22% in 2009) gebruikt. Het THC-gehalte (werkzame stoffen in cannabis) in nederwiet (16%) ligt hoger dan dat in geïmporteerde wiet (6%) of hasj (13,3%) (van Laar e.a. 2008). De ene coffeeshop heeft een uitgebreid assortiment, terwijl een ander zich richt op enkele soorten en bekend staat om de hoge kwaliteit daarvan. In deze coffeeshop wordt hasj evenveel gebruikt als wiet.

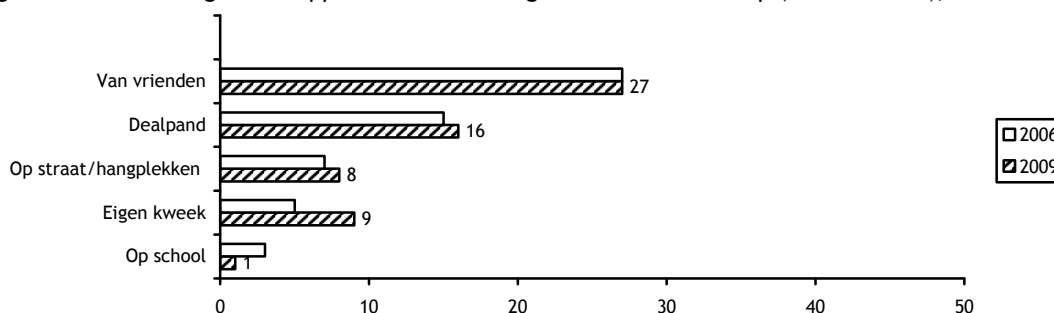
¹¹ De onderzoekers hebben het vermoeden dat in 2006 de bezoekers de twee coffeeshops in de periferie als één coffeeshop beschouwden, aangezien deze coffeeshops in hetzelfde pand zijn gevestigd. In 2009 is bij het afnemen van de enquêtes expliciet vermeld dat Oase en Roots twee verschillende coffeeshops zijn. Dit kan het verschil tussen de verschillende metingen verklaren.

Andere (illegale) verkooppunten

In 2009 gaat bijna de helft (46%) van de bezoekers wel eens naar een andere stad om softdrugs te kopen. Dit gebeurt dan voornamelijk in gedoogde coffeeshops (91%). Veel genoemde andere steden zijn Amsterdam (33%), Maastricht (20%), Roermond (17%), Eindhoven (17%) en Nijmegen (16%). Het merendeel (87%) van de bezoekers koopt de softdrugs voornamelijk in gedoogde coffeeshops. Dit geldt ook wanneer alleen naar de Duitse bezoekers wordt gekeken (81%). De kwaliteit van de softdrugs is de voornaamste reden (69%) om softdrugs in een coffeeshop te kopen. De prijs wordt voor een coffeeshop minder vaak als reden genoemd, terwijl dat bij een illegaal verkooppunt iets vaker het geval is. Het ligt echter voor de hand dat de verhouding tussen prijs en kwaliteit een rol speelt. Het feit dat softdrugs in een coffeeshop als legaal worden gezien, wordt door een kwart (25%) van de bezoekers genoemd als reden om softdrugs in een coffeeshop te kopen. Ook de sfeer en gezelligheid zijn redenen om softdrugs voornamelijk in een coffeeshop te kopen (22%). Van de laatste tien keer dat de bezoekers softdrugs hebben gekocht, is dat gemiddeld 9,0 keer in een gedoogde coffeeshop gebeurd. De antwoorden op deze vragen verschillen niet significant van die van 2006.

Ruim een kwart van de bezoekers (27%) geeft in 2009 aan wel eens softdrugs te kopen van vrienden (zie figuur 2.6). Dit zijn voornamelijk Duitsers. Ook wordt door een deel van de respondenten wel eens softdrugs gekocht op straat (3% in Nederland en 5% in Duitsland) of in dealpanden (5% in Nederland en 10% in Duitsland). Ook wanneer er in Nederland in een dealpand of op straat wordt gekocht gaat dit voornamelijk om Duitsers. Bijna één op de tien bezoekers (8%) geeft aan wel eens zelf softdrugs te kweken. Ook dit zijn voornamelijk Duitsers. De antwoorden op deze vraag in 2009 verschillen niet significant met die van 2006.

Figuur 2.6 Overige verkooppunten van softdrugs naast de coffeeshop (2006 en 2009), in %

De bezoekers die hun softdrugs meestal niet in één van de gedoogde coffeeshops kopen, zijn voor de overgrote meerderheid woonachtig buiten Nederland (96%). De voornaamste reden die zij hiervoor aandragen is het feit dat het andere verkooppunt zich dicht bij huis (in Duitsland) bevindt (52%). Deze bezoekers wonen gemiddeld verder weg dan de gemiddeld afstand die andere bezoekers woonachtig buiten Venlo moeten overbruggen (135 kilometer ten opzichte van de gemiddelde 48 kilometer).

2.4 Toekomstig coffeeshopbeleid

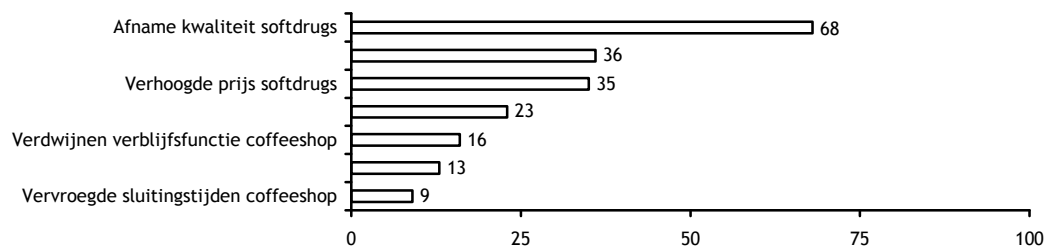
Indien de gemeente Venlo besluit een coffeeshop te gedogen aan de noordkant van de stad (Nijmeegseweg), geeft bijna twee vijfde (37%) van de bezoekers aan daar dan naar toe te gaan. Een vijfde (18%) twijfelt nog en zou daar misschien naar toe gaan. Meer dan de helft

(53%) van deze bezoekers is in dat geval van plan om met de auto de nieuwe coffeeshop te bezoeken. Deze vraag is niet gesteld in 2006.

In 2009 is aan de softdrugstoeristen afkomstig uit Duitsland gevraagd naar redenen om de coffeeshops in Venlo niet meer te bezoeken, terwijl in 2006 deze redenen niet zijn gevraagd. Ruim twee derde (68%) van de coffeeshopbezoekers geeft in 2009 aan niet meer naar Venlo te komen als de kwaliteit van de softdrugs lager zou zijn (zie figuur 2.7). Meer dan een derde (36%) geeft aan niet meer naar Venlo te komen als de drugscontroles van de politie toenemen, terwijl ruim een vijfde (23%) niet meer komt als de verkeerscontroles toenemen. Wanneer de prijs van softdrugs omhoog gaat denkt 35% niet meer naar Venlo te komen. Het besluit om van de coffeeshop een afhaaloket te maken waardoor je er niet meer kan blijven zitten, zou ruim een tiende (16%) doen besluiten niet meer naar de coffeeshops in Venlo te komen. Een op de tien bezoekers zou niet meer komen wanneer je nog maar drie gram softdrugs in een coffeeshop kunt kopen (13%) of wanneer de coffeeshops eerder sluiten (9%).

Figuur 2.7 Redenen om Venlo niet meer te bezoeken (2009), in %

3. VERGELIJKING (GRENS)GEMEENTEN

Venlo is niet de enige gemeente in Nederland die wordt geconfronteerd met een grote hoeveelheid buitenlandse softdrugstoeristen. Grensgemeenten in met name het zuiden van het land hebben door het volume van het softdrugstoerisme te kampen met verschillende vormen van overlast.¹ In dit hoofdstuk wordt het coffeeshopbezoek in Venlo vergeleken met dat in andere (grens)gemeenten. In paragraaf 3.1 worden de schattingen van het coffeeshopbezoek in verschillende (grens)gemeenten met elkaar vergeleken. In paragraaf 3.2 wordt aandacht besteed aan de kenmerken van de bezoekers, terwijl in paragraaf 3.3 het koopgedrag van de bezoekers van coffeeshops in de verschillende (grens)gemeenten in kaart wordt gebracht.²

3.1 Aantallen

In verschillende gemeenten zijn schattingen gemaakt van het aantal coffeeshopbezoeken en het aantal coffeeshopbezoekers. In tabel 3.1 is het aantal coffeeshopbezoeken en/of coffeeshopbezoekers³ weergegeven in Venlo (2009), Bergen op Zoom en Roosendaal (2008), Maastricht (2008), Nijmegen (2008)⁴ en Terneuzen (2009). In Bergen op Zoom en Roosendaal is alleen een schatting van het aantal coffeeshopbezoeken weergegeven, omdat de informatie om het aantal coffeeshopbezoekers te schatten niet beschikbaar is. Vanaf 1 september 2009 sluiten de coffeeshops daar overigens hun deuren.

Maastricht kent in vergelijking met de overige grensgemeenten de meeste coffeeshopbezoekers in haar gemeente verspreid over 14 coffeeshops. Per dag zijn er tussen de 5.300 en 6.300 bezoekers die in totaal 10.600 bezoeken aan de coffeeshops in Maastricht brengen. Per jaar worden de 14 coffeeshops 3,9 miljoen keer bezocht. Terneuzen heeft in 2009 in vergelijking met de overige grensgemeenten het kleinste aantal coffeeshopbezoekers (tussen de 440 en 500 per dag). Voorheen kende de Zeeuwse gemeente een groter aantal buitenlandse coffeeshopbezoekers.⁵ Het softdrugstoerisme is daar sterk afgenomen, omdat één van de twee coffeeshops vorig jaar is gesloten en de ander haar openingstijden heeft teruggebracht en nog maar drie gram cannabis per persoon per dag mag verkopen. De gemeente Venlo heeft ongeveer evenveel bezoekersaantallen als de gemeente Nijmegen, wel zijn deze bezoekers in Venlo over minder coffeeshops verspreid. Gemiddeld heeft een coffeeshop in Venlo 1.180 bezoekers per dag, terwijl dat aantal in Nijmegen op 380 ligt.

---

¹ Het gaat hierbij met name om parkeer - en verkeersoverlast, op ruime afstand gevolgd door rondhangende jongeren, vervuiling en geluidsoverlast.

² De vragenlijsten die zijn afgenomen in de verschillende (grens)gemeenten zijn niet overal hetzelfde, waardoor bij sommige vragen vergelijking slechts voor een deel mogelijk is. In Maastricht is onder de coffeeshopbezoekers bijvoorbeeld een korte vragenlijst afgenomen over de eventuele verplaatsing van coffeeshops naar de stadsgrenzen. Vandaar dat er nauwelijks informatie beschikbaar is over de kenmerken en het koopgedrag van de coffeeshopbezoekers in Maastricht.

³ Het aantal bezoekers van coffeeshops in de (grens)gemeenten is te bepalen als bij het aantal coffeeshopbezoeken wordt gecorrigeerd voor bezoekers die meerdere coffeeshops op één dag bezoeken.

⁴ Hoewel Nijmegen vlakbij de grens ligt, is het officieel geen grensgemeente. De kleine coffeeshoploze gemeente Groesbeek ligt nog tussen Nijmegen en de grens met Duitsland.

⁵ In het voorjaar van 2007 lag het aantal bezoekers van de twee coffeeshops in Terneuzen per dag gemiddeld nog tussen 2.300 en 2.900 (Bieleman e.a. 2007).

Tabel 3.1 Vergelijking aantallen coffeeshopbezoeken en coffeeshopbezoekers in enkele (grens)gemeenten

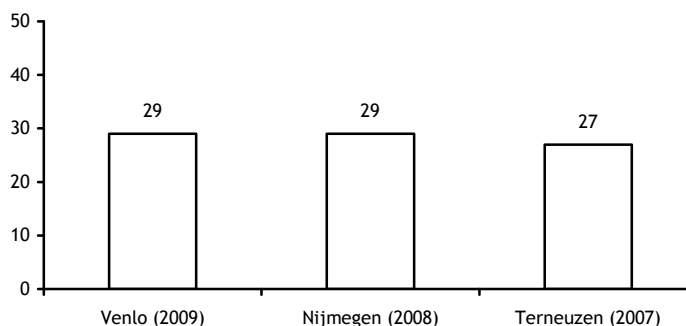
	Venlo 2009	Bergen op Zoom en Roosendaal 2008	Maastricht 2008	Nijmegen 2008	Terneuzen 2009
Aantal inwoners	92.000	65.000 en 77.000	118.000	160.000	55.000
Aantal coffeeshops	5	8	14	15	1
Bezoeken per dag	5.900	samen ± 3.000	10.600	5.700	470
Bezoeken per jaar	2,2 miljoen	1,1 miljoen	3,9 miljoen	2,1 miljoen	0,17 miljoen
Gemiddeld aantal bezoekers per coffeeshop per dag	1.180	375	750	380	470
Bezoekers per dag	4.450 - 5.000	n.g.	5.300- 6.300	4.500 - 5.100	440 - 500
% buitenlandse bezoekers	66%	63% ⁶	69%	12%	72%

Nijmegen kent in vergelijking met de overige grensgemeenten het kleinste aandeel buitenlandse softdrugstoeristen. Een tiende (10%) van de bezoekers komt uit Duitsland, terwijl 2% afkomstig is uit andere Europese landen. De overige bezoekers komen uit Nijmegen of naburig gelegen Nederlandse gemeenten. Venlo heeft de meeste Duitse softdrugstoeristen (66%). In Maastricht en Terneuzen is het grootste deel (respectievelijk 69% en 72%) van de bezoekers woonachtig in het buitenland (met name België, Frankrijk en Duitsland). In Terneuzen komt het merendeel (61%) uit België, terwijl 10% in Frankrijk woonachtig is. Een tiende van de bezoekers (10%) van de coffeeshops in Maastricht is woonachtig in Duitsland, een tiende (10%) komt uit Frankrijk, terwijl bijna de helft (46%) uit België komt.

3.2 Kenmerken

In alle grensgemeenten waar een enquête is afgenomen onder de coffeeshopbezoekers, is meer dan drie kwart van de respondenten van het mannelijk geslacht. De leeftijd van de coffeeshopbezoekers varieert van 18 jaar tot ver in de zestig, maar een groot is tussen de 21 en 30 jaar oud. De gemiddelde leeftijd van de softdrugsklanten in de verschillende grensgemeenten verschilt niet veel (zie figuur 3.1).⁷

Figuur 3.1 Gemiddelde leeftijd (Venlo, Nijmegen en Terneuzen), in jaren

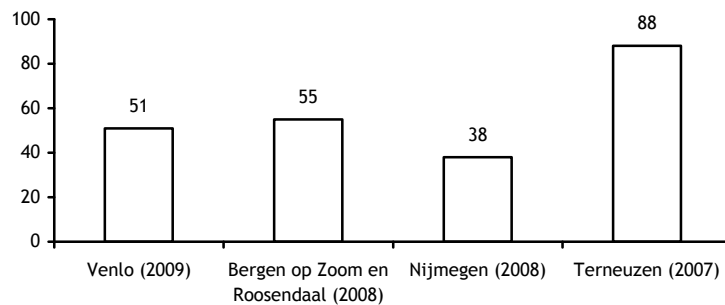

⁶ Volgens de onderzoekers (Van der Torre e.a. 2008) moeten bij dit percentage vraagtekens worden geplaatst.

⁷ Van Roosendaal en Bergen op Zoom is de gemiddelde leeftijd van de geënquêteerde coffeeshopbezoekers niet bekend.

Verder hebben de meeste coffeeshopbezoekers in de verschillende grensgemeenten betaalde werkzaamheden, terwijl een klein deel student of scholier is. Het merendeel van de coffeeshopbezoekers komt met de auto naar de coffeeshop, waarvan een deel na het gebruik van hasj of wiet in de coffeeshop weer terugrijdt naar huis (zie figuur 3.2).⁸ In Terneuzen komen bijna alle bezoekers (88%) met de auto naar de coffeeshop, terwijl dat in Nijmegen voor ruim een derde (38%) het geval is. Dit heeft te maken met het hoge aandeel buitenlandse softdrugstoeristen in Terneuzen die bijna allemaal met de auto naar Nederland zijn gekomen.

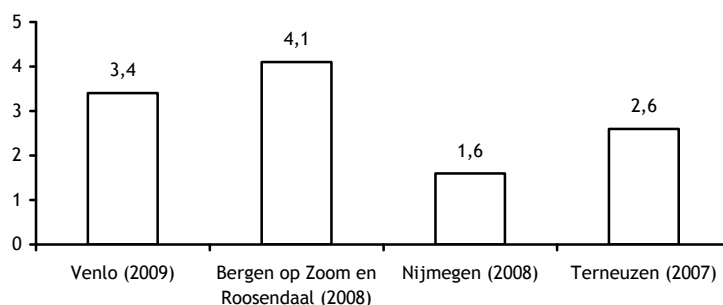
Figuur 3.2 Bezoekers die met de auto zijn gekomen in enkele (grens)gemeenten, in %

3.3 Koopgedrag

In de grenssteden worden verschillende hoeveelheden softdrugs gekocht door de coffeeshopbezoekers. Coffeeshopbezoekers in Nijmegen kopen gemiddeld 1,6 gram softdrugs per bezoek, terwijl bezoekers in Bergen op Zoom en Roosendaal gemiddeld 4,1 gram hasj of wiet kopen (zie figuur 3.3). Op grond van afspraken in de lokale driehoek mag in Terneuzen vanaf 1 december 2008 nog maar drie gram softdrugs per persoon per dag worden verkocht. In 2009 kopen de coffeeshopbezoekers in Terneuzen gemiddeld 2,6 gram softdrugs, terwijl ze in 2007 in totaal nog 5,8 gram⁹ kochten (Bieleman e.a. 2007).

Figuur 3.3 Hoeveelheid gekochte softdrugs per bezoek in enkele (grens)gemeenten, in gram¹⁰

Naast cannabis besteden de softdrugstoeristen eveneens geld aan andere zaken. In Nijmegen kopen de Duitse bezoekers bijvoorbeeld gemiddeld voor 15 euro aan eten en

⁸ In Terneuzen evalueert INTRAVAL in opdracht van de Euregio Scheldemond op dit moment een voorlichtingscampagne over softdrugs in het verkeer.

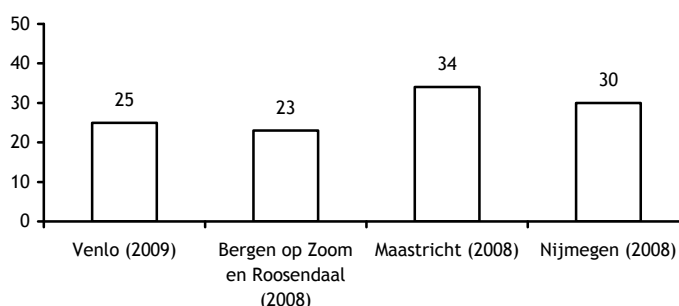
⁹ In 2007 waren er nog twee coffeeshops in Terneuzen. De helft van de bezoekers kocht toen bij beide coffeeshops de maximale hoeveelheid van 5 gram.

¹⁰ Per bezoek aan Venlo kopen de bezoekers bij meerdere coffeeshops 3,4 gram softdrugs. Per coffeeshop wordt gemiddeld 2,7 gram softdrugs gekocht (zie ook hoofdstuk 2).

drinken, terwijl ze voor gemiddeld 11 euro per bezoek aan benzine uitgeven. In andere steden is niet gevraagd aan welke zaken buitenlandse softdrugstoeristen nog meer geld uitgeven.

Omdat een coffeeshop maximaal vijf gram softdrugs per persoon mag verkopen (het zogenoemde G-criterium van de AHOJ-G criteria), bezoekt een deel van de softdrugsklanten meerdere coffeeshops op een dag (zie figuur 3.4). Maastricht kent de meeste zogenoemde 'coffeeshop-hoppers'. Ruim een derde (34%) van de klanten bezoekt meerdere coffeeshops op één dag.¹¹ Gemiddeld bezoeken ze twee coffeeshops op één dag, terwijl 7% van de bezoekers zes coffeeshops op één dag bezoekt. Voor de drugstoeristen die in totaal 5 gram of meer kopen, ligt het niet voor de hand dat ze de hele hoeveelheid in één keer consumeren. Dit betekent dat ze de softdrugs meenemen naar hun woonplaats en dat ze dus cannabis invoeren in België, Duitsland of Frankrijk.

Figuur 3.4 Bezoek meerdere coffeeshops op één dag in enkele (grens)gemeenten, in %

Illegale verkooppunten

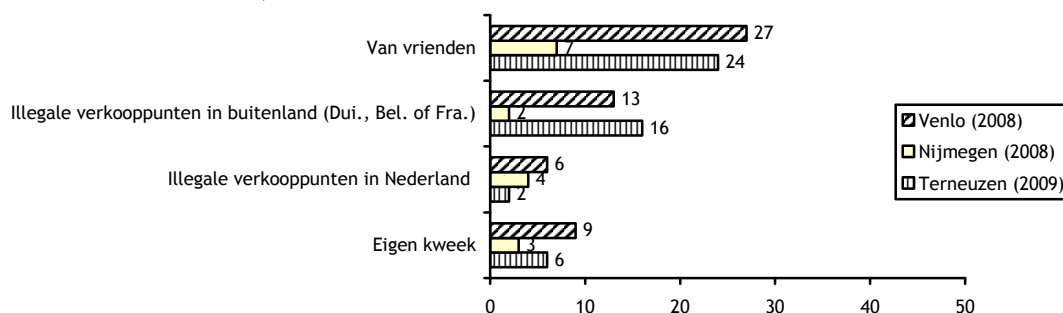
Naast de coffeeshops koopt een deel van de coffeeshopbezoekers ook wel eens cannabis bij illegale verkooppunten. Figuur 3.5 laat zien dat een klein deel van de respondenten in Terneuzen (16%) en Venlo (13%) hasj of wiet koopt bij illegale verkooppunten (dealpanden of op straat) in Duitsland, België of Frankrijk. Het percentage dat bij illegale verkooppunten in Nederland cannabis koopt bedraagt minder dan de helft hiervan. Met name de buitenlandse softdrugstoeristen kopen wel eens hasj of wiet buiten de gedoogde coffeeshops om. De voornaamste reden die zij hiervoor aandragen is het feit dat dit verkooppunt zich dicht bij huis (in eigen land) bevindt. Verder geeft ongeveer een kwart van de bezoekers in Venlo en Terneuzen (respectievelijk 27% en 24%) aan wel eens hasj of wiet te kopen van vrienden.¹² De Nijmeegse coffeeshopbezoekers kopen vooral softdrugs in de gedoogde verkooppunten. Het aandeel Nederlandse coffeeshopbezoekers is dan ook groter in Nijmegen.

Van de laatste tien keer dat de bezoekers softdrugs hebben gekocht, is dat in Venlo gemiddeld 9,0 keer in een gedoogde coffeeshop gebeurd. In Nijmegen ligt dit aantal op 9,7 keer. Deze vraag is niet gesteld aan bezoekers van coffeeshops in de overige (grens)gemeenten.

¹¹ Deze percentages zijn groter indien wordt gekeken naar buitenlandse coffeeshopbezoekers. In de definitieve versie van het rapport zullen deze percentages worden toegevoegd.

¹² Van de coffeeshopbezoekers in Bergen op Zoom en Roosendaal is alleen bekend dat een vijfde (20%) wel eens hasj of wiet koopt buiten de gedoogde coffeeshops om. Onbekend is in welk land het illegale verkooppunt ligt.

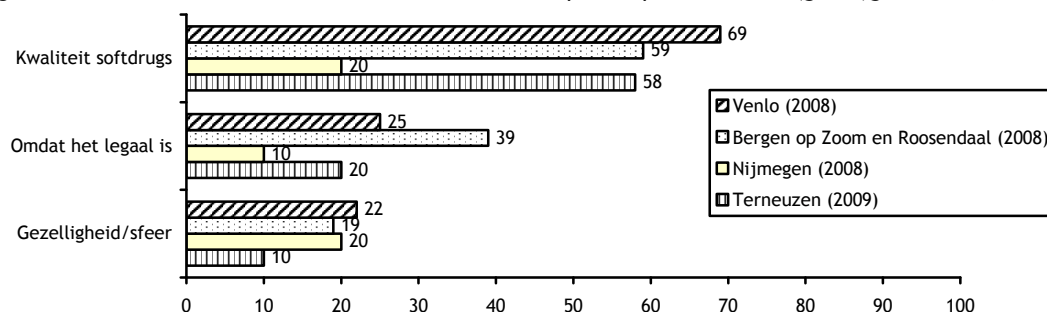
Figuur 3.5 Overige verkooppunten van softdrugs naast de coffeeshop (in Venlo, Nijmegen en Terneuzen), in %

Redenen om cannabis in coffeeshop te kopen

Figuur 3.6 laat zien dat de kwaliteit van de softdrugs de voornaamste reden is om hasj of wiet in een coffeeshop te kopen. Deze reden wordt aangegeven door meer dan helft van de bezoekers in zowel Bergen op Zoom en Roosendaal (59%), Terneuzen (58%) als Venlo (69%). Volgens de respondenten is de kwaliteit van softdrugs in een coffeeshop beter te waarborgen dan op straat of bij een dealpand. De prijs wordt minder vaak als reden genoemd, maar het ligt voor de hand dat de verhouding tussen prijs en kwaliteit wel een rol speelt. Het feit dat softdrugs in een coffeeshop als legaal worden gezien, wordt door een deel van de bezoekers (met name in Bergen op Zoom en Roosendaal) genoemd als reden om softdrugs in een coffeeshop te kopen. Het sust het geweten van met name de drugstoeristen. Verder zijn ook de sfeer en gezelligheid redenen om hasj of wiet voornamelijk in een coffeeshop te kopen.

Figuur 3.6 Redenen om cannabis in een coffeeshop te kopen in enkele (grens)gemeenten, in %

4. CONCLUSIE

Om de aard en omvang van de bezoekers van de coffeeshops in Venlo te bepalen, zijn door onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL verschillende werkzaamheden uitgevoerd. In totaal zijn bij de vijf coffeeshops 365 tellingen uitgevoerd van het aantal bezoekers. Tevens zijn 180 enquêtes afgenomen onder bezoekers van de coffeeshops. Daarnaast is het coffeshopbezoek in Venlo vergeleken met enkele andere (grens)gemeenten.

4.1 Aantallen

Gemiddeld bezoeken begin 2009 per dag tussen 4.450 en de 5.000 bezoekers de vijf gedoogde verkooppunten van softdrugs in Venlo. In vergelijking met 2006 is het aantal coffeshopbezoeken¹ met ruim een kwart (30%) afgenomen. De exacte oorzaken van de afname van het aantal coffeshopbezoeken zijn lastig aan te geven. Zowel de sleutelinformanten (waaronder de coffeshophouders) als de geënquêteerde klanten geven wel aan dat ook de coffeshops te kampen hebben met de gevolgen van de kredietcrisis.

Vergelijking (grens)gemeenten

In verschillende (grens)gemeenten (Bergen op Zoom/Roosendaal, Maastricht, Nijmegen en Terneuzen) zijn schattingen gemaakt van het aantal coffeshopbezoeken en/of het aantal coffeshopbezoekers. De gemeente Venlo heeft vrijwel dezelfde bezoekersaantallen als de gemeente Nijmegen. Deze bezoekers zijn in Venlo echter over een veel kleiner aantal coffeshops verspreid: vijf versus 15. Maastricht kent met 5.300 - 6.300 per dag de meeste coffeshopbezoekers in haar gemeente, verspreid over 14 coffeshops. Terneuzen heeft in 2009 in vergelijking met de overige (grens)gemeenten het kleinste aantal coffeshopbezoekers: 440 - 500 per dag.

4.2 Kenmerken

Het aandeel Duitse coffeshopbezoekers in Venlo is met ruim tien procentpunt afgenomen. Bijna twee derde (64%) van de bezoekers in 2009 is woonachtig in Duitsland, terwijl in 2006 nog drie kwart (75%) van de bezoekers hier woonachtig was. Drie kwart (75%) van de geënquêteerde coffeshopbezoekers is man, terwijl de gemiddelde leeftijd op 29 jaar ligt. De Duitse bezoekers wonen in 2009 gemiddeld op een afstand van 57 kilometer van Venlo. Het merendeel (51%) van hen komt met de auto naar de coffeshop. Deze kenmerken zijn niet of nauwelijks veranderd ten opzichte van 2006.

Vergelijking (grens)gemeenten

In de (grens)gemeenten Bergen op Zoom/Roosendaal, Maastricht, Nijmegen en Terneuzen zijn eveneens enquêtes afgenomen onder de coffeshopbezoekers. De kenmerken van de coffeshopbezoekers in Venlo verschillen niet of nauwelijks van die van de coffeshopbezoekers in deze (grens)gemeenten. Het merendeel van de coffeshopbezoekers is van het mannelijk geslacht en is gemiddeld tussen de 27 en 29 jaar oud.

---

¹ Het betreft hier het aantal bezoeken en niet het aantal unieke bezoekers. Er heeft geen correctie plaatsgevonden voor bezoekers die meerdere coffeshops bezoeken, omdat deze informatie niet voor de meting in 2006 beschikbaar is.

4.3 Koopgedrag

In 2009 kopen bezoekers per aankoop kleinere hoeveelheden softdrugs in een Venlose coffeeshop in vergelijking met 2006. De respondenten kopen in 2009 gemiddeld 2,7 gram softdrugs (gemiddeld 21 euro) bij een coffeeshop in Venlo, terwijl in 2006 nog gemiddeld 4,0 gram werd gekocht. Een kwart van de softdrugsklanten (25%) in 2009 bezoekt meerdere coffeeshops op één dag, terwijl in 2006 een tiende (10%) aangaf meerdere coffeeshops op één dag te bezoeken.²

In 2009 gaat bijna de helft (46%) van de bezoekers wel eens naar een andere stad om softdrugs te kopen. Ruim een kwart van de bezoekers (27%) zegt wel eens softdrugs te kopen van vrienden. Ook wordt door een deel van de respondenten wel eens softdrugs gekocht op straat (3% in Nederland en 5% in Duitsland) of in dealpanden (5% in Nederland en 10% in Duitsland). Dit zijn voornamelijk Duitsers. De antwoorden op deze vragen verschillen niet significant van die van 2006. De kwaliteit van de softdrugs is de voornaamste reden (69%) om ze in een coffeeshop te kopen.

Vergelijking (grens)gemeenten

In enkele andere (grens)steden worden door de coffeeshopbezoekers zowel grotere als kleinere hoeveelheden softdrugs gekocht in vergelijking met Venlo (gemiddeld 3,4 gram). Coffeeshopbezoekers in Nijmegen kopen gemiddeld 1,6 gram softdrugs per bezoek, terwijl bezoekers in Bergen op Zoom en Roosendaal gemiddeld 4,1 gram hasj of wiet kopen. Evenals in Venlo bezoekt een deel van de softdrugsklanten in de andere (grens)gemeenten meerdere coffeeshops op één dag. Maastricht kent de meeste zogenoemde 'coffeeshop-hoppers' (34%).

In Terneuzen koopt, evenals in Venlo, één op zeven bezoekers (16%) wel eens hasj of wiet bij illegale verkooppunten (dealpanden of op straat) in Duitsland, België of Frankrijk. Het percentage dat bij illegale verkooppunten in Nederland cannabis koopt is zeer gering (2%). Verder zegt ongeveer een kwart (24%) van de bezoekers in Terneuzen, evenals in Venlo, wel eens hasj of wiet te kopen van vrienden.

Ook in enkele andere (grens)gemeenten is de kwaliteit van de softdrugs de voornaamste reden om hasj of wiet in een coffeeshop in Nederland te kopen. Deze reden wordt aangegeven door meer dan helft van de bezoekers in zowel Bergen op Zoom en Roosendaal (59%), Terneuzen (58%) als Venlo (69%).

4.4 Toekomstig coffeeshopbeleid

Indien de gemeente Venlo besluit een coffeeshop te gedogen aan de noordkant van de stad (Nijmeegseweg), geeft ruim de helft (55%) van de bezoekers aan daar dan (misschien) naar toe te gaan. In 2009 is aan de softdrugstoeristen afkomstig uit Duitsland gevraagd naar redenen om de coffeeshops in Venlo niet meer te bezoeken.³ De kwaliteit van de softdrugs wordt met afstand het meest genoemd. Ruim zes tiende (61%) zegt niet meer naar Venlo te komen als de kwaliteit van de softdrugs slechter zou zijn. Meer dan een derde (36%) zegt

---

² De onderzoekers hebben het vermoeden dat in 2006 de bezoekers de twee coffeeshops in de periferie als één coffeeshop beschouwden, aangezien deze coffeeshops in hetzelfde pand zijn gevestigd. In 2009 is bij het afnemen van de enquêtes expliciet vermeld dat Oase en Roots twee verschillende coffeeshops zijn. Dit kan (een deel van) het verschil tussen de beide metingen verklaren.

³ Deze redenen zijn in andere (grens)gemeenten niet (recent) gevraagd.

niet meer naar Venlo te komen als de drugscontroles van de politie toenemen, terwijl ruim een vijfde (23%) niet meer komt als de verkeerscontroles toenemen. Een verlaging van de grens van de maximale hoeveelheid te verkopen softdrugs van 5 gram naar 3 gram heeft volgens de coffeeshopbezoekers weinig effect. Eén tiende (10%) geeft aan dan niet meer naar Venlo te komen. De meeste respondenten die doorgaans meer dan 3 gram in een coffeeshop kopen, zeggen dan meerdere coffeeshops te bezoeken of vaker naar Venlo te komen. In Terneuzen is onlangs het softdrugstoerisme overigens afgenomen nadat één van de twee coffeeshops vorig jaar is gesloten en de andere nog maar drie gram cannabis per persoon per dag mag verkopen.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Bieleman, B., J. Snippe (1999)
Gedogen gewogen. Evaluatie van het Amsterdamse coffeeshopbeleid. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., E. Spijkers, H.B. Winter, A.J.E. Edzes (2000a)
Een kwetsbaar evenwicht. Evaluatie coffeeshopbeleid gemeente Groningen. Centrum voor Arbeid en Beleid bv, Groningen / St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., E. Spijkers, H. Winter (2000b)
Evaluatie softdrugsbeleid Zoetermeer. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., E. Spijkers, L. Griesheimer (2001)
Evaluatie coffeeshopbeleid gemeente Heerlen. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., J. Snippe, F. Oldersma. (2003)
Monitor drugsoverlast Nederland 1996-2002. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., H. Naayer, A. Nienhuis (2006)
Coffeeshops naar de periferie. Evaluatie verplaatsing twee coffeeshops in Venlo. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., J. Snippe (2006)
Coffeeshops en criminaliteit. In: Justitiële Verkenningen, jrg. 32. nr. 1, p. 46-60.
- Bieleman, B., H. Naayer (2007)
Onderzoek coffeeshops Terneuzen. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., A. Beelen, R. Nijkamp, E. de Bie (2008)
Coffeeshops in Nederland 2007. Aantallen coffeeshops en gemeentelijk beleid 1999-2007. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bieleman, B., R. Nijkamp, E. de Bie, M. Oude Wansink (2008)
Nulmeting overlast en bezoek coffeeshops Maastricht. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam. OWP Research, Maastricht.
- Bieleman, B., R. Nijkamp (in druk)
Coffeeshopbezoekers Terneuzen. Voorjaar 2009. St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Bruin, de, D., M. Dijkstra, J. Breeksema (2008)
Coffeeshops in Nederland 2007. Naleving en handhaving van coffeeshopregels. CVO, Utrecht.
- Gemeente Nijmegen en INTRAVAL (2008)
Het coffeeshopbezoek in Nijmegen; een inventariserend onderzoek naar de omvang en kenmerken van het bezoek aan de Nijmeegse coffeeshops. Gemeente Nijmegen, Nijmegen / St. INTRAVAL, Groningen-Rotterdam.
- Gemeente Venlo (1991)
Sluitingsbeleid koffieshops. Gemeente Venlo, Venlo.
- Gemeente Venlo (2001)
Hektor. Gemeente Venlo, Venlo.
- Gemeente Venlo (2002)
Hektor. Aanpak Drugsoverlast en criminaliteit in Venlo. Tweetalige brochure. Gemeente Venlo, Venlo.

- Gemeente Venlo (2006)
Raadsvoorstel toekomstig coffeeshopbeleid, onderdeel van de 3-sporenaanpak Hektor. Gemeente Venlo.
- Korf, D., M. van der Woude, A. Benschop, T. Nabben (2001)
Coffeeshops, jeugd en toerisme. UvA, Amsterdam.
- Laar, M.W. van, A.A.N. Cruts, J.E.E. Verdurmen, M.M.J. van Ooyen, R.F. Meijer (red.) (2008)
Nationale Drug Monitor. Jaarbericht 2007. Trimbos-instituut, Utrecht.
- Ooyen-Houben, M.M.J. van (2006)
Hoe werkt het Nederlandse drugsbeleid: een evaluatieve verkenning van een decennium drugsbeleid. In: Justitiële Verkenningen, jaargang 32, nr. 1, p.24-45.
- OWP Research (2007)
Toerisme Index Maastricht 2006. OWP Research en de gemeente Maastricht, Maastricht.
- Snippe, J., B. Bieleman, A. Kruize (2004)
Hektor in Venlo. Monitoren drugsoverlast Venlo, tussenmeting. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Snippe, J., B. Bieleman, A. Kruize, H. Naayer (2005)
Hektor in Venlo. Eindevaluatie: Inspanningen, proces en resultaten 2001-2004. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Snippe, J., B. Bieleman, H. Naayer (2006)
Hektor in Venlo 2005. St. INTRAVAl, Groningen-Rotterdam.
- Surmont, T. (2005)
De afzetmarkt van grenscoffeeshops in Zeeuws-Vlaanderen. Het profiel van de coffeeshopbezoeker en beleidsmatige reacties. Academia, Faculteit Rechtsgeleerdheid, Universiteit Gent.
- Torre, van der. E.J., V. Dijk, E. Cachet (2008)
Coffeeshopklanten in Roosendaal & Bergen op Zoom. Een enquête op straatniveau. COT, Den Haag.
- Torre, van der. E.J., M. Wigmans, E. Cachet (2008)
Drugstoeristen in Roosendaal & Bergen op Zoom. Tellingen. COT, Den Haag.

BIJLAGE 1 METHODOLOGISCHE VERANTWOORDING

In maart 2009 zijn bij de coffeeshops in Venlo op verschillende dagen en tijdstippen tellingen uitgevoerd van het aantal bezoekers. Daarnaast zijn enquêtes onder coffeeshopbezoekers afgenomen.

Tellingen

Bij de coffeeshops zijn in maart 2009 gedurende twee weken, op verschillende dagen (week en weekend) en tijdstippen (van openings- tot sluitingstijd) in totaal 365 tellingen van tien minuten uitgevoerd van het aantal naar binnen gaande bezoekers. Per dag zijn op vijf verschillende momenten tellingen verricht. Naast de tellingen bij de vijf coffeeshops is eveneens een controletelling verricht bij het parkeerterrein van Oase en Roots. De tellingen zijn verricht bij de volgende locaties:

1. Klein maar fijn (Noord Buitensingel 3)
2. Nobody's place (Zuidsingel 3)
3. Huzur (Sloterbeekstraat 33)
4. Roots (Bevrijdingsweg 16)
5. Oase (Bevrijdingsweg 16)
6. Parkeerterrein Roots en Oase (Bevrijdingsweg 16)

Op basis van de tellingen is een schatting van het aantal coffeeshopbezoeken gemaakt. Wanneer wordt gecorrigeerd voor personen die meerdere coffeeshops op één dag bezoeken, kan tevens een schatting worden gegeven van het aantal unieke coffeeshopbezoekers in Venlo.

Berekening schatting

Kolom A van tabel 1 geeft een beeld van het aantal bezoeken van de coffeeshops per dag van de week. In totaal krijgen de vijf coffeeshops dagelijks bezoek van 5.900 personen. Dit is de som van het aantal bezoekers van de vijf afzonderlijke coffeeshops. Uit de enquête onder bezoekers blijkt echter dat een kwart (25%) van de bezoekers meerdere coffeeshops op één dag bezoekt. Gemiddeld bezoeken deze personen 2,0 coffeeshops op één dag. In kolom D van tabel 1 is het totaal aantal bezoekers van coffeeshops geschat indien rekening wordt gehouden met bezoekers die op één dag meerdere coffeeshops bezoeken. Dit betekent dat totaal dagelijks 4.720 personen de vijf coffeeshops in Venlo bezoeken. Bij steekproefonderzoek dient rekening te worden gehouden met betrouwbaarheidsmarges. In kolom E van tabel 2.1 zijn bij een gangbare betrouwbaarheid van 95% (significantieniveau van $\alpha = 0,05$) en een steekproefomvang N de marges van de schatting gegeven.¹ In kolom F van tabel 1 is tenslotte de schatting met betrouwbaarheidsmarges gegeven van het aantal coffeeshopbezoekers dat Venlo bezoekt per dag. Gemiddeld bezoeken per dag tussen 4.450 en 5.000 bezoekers de coffeeshops in Venlo.

---

¹ De betrouwbaarheidsmarges zijn berekend met de volgende formule: $Z \times \sqrt{p(1-p)/N}$.

Tabel 1 Geschat aantal bezoeken en bezoekers in Venlo per dag van de week

	A. Totaal aantal bezoeken	B. Deel dat meerdere coffeeshops op één dag bezoekt	C. Gemiddelde aantal coffeeshops dat wordt bezoekt	D. Geschat aantal bezoekers per dag $((1-B) * A + (B * A)/C)$	E. Betrouwbaar- heidsmarges	F. Geschat aantal bezoekers met marges
Maandag	5.250	25%	2	4.200	± 5,7%	4.000 - 4.450 ²
Dinsdag	6.450	25%	2	5.200	± 5,6%	4.900 - 5.450
Woensdag	5.900	25%	2	4.750	± 5,5%	4.500 - 5.000
Donderdag	5.450	25%	2	4.350	± 6,9%	4.050 - 4.650
Vrijdag	6.850	25%	2	5.500	± 5,5%	5.200 - 5.800
Zaterdag	6.550	25%	2	5.200	± 5,5%	4.950 - 5.500
Zondag	4.800	25%	2	3.800	± 7,7%	3.550 - 4.100 ³
Gemiddelde per dag	5.900	25%	2	4.700	± 6,1%	4.450 - 5.000

Enquête

In dezelfde periode zijn enquêtes afgenomen onder de bezoekers van de coffeeshop. De respondenten zijn op een aselechte wijze benaderd op verschillende dagen en tijdstippen. Bij de ingang van de coffeeshop is elke tiende bezoeker aangesproken en gevraagd of hij/zij ter plekke wilde meewerken aan het onderzoek. Op rustige, minder drukke momenten is elke tweede bezoeker aangesproken. Op deze manier is een goede dwarsdoorsnede van de coffeeshopbezoekers in Venlo verkregen. In totaal zijn 180 bezoekers geënuquêteerd. Tabel 2 laat een overzicht van het aantal enquêtes per weekdeel en per dagdeel zien.

Tabel 2 Enquêtes per dag van de week en dagdeel

	Aantal	%
Week	103	57
Weekend	77	43
Totaal	180	100
's Ochtends (10.00-13.00)	24	13
's Middags (13.00-18.00)	103	57
's Avonds (18.00-22.00)	53	29
Totaal	180	100

In totaal hebben 114 Duitsers meegedaan met de enquête, 46 Nederlanders, terwijl 20 respondenten een andere nationaliteit hebben (zie tabel 3).

Tabel 3 Nationaliteit van de respondenten

Nationaliteit	Aantal	%
Nederlands	46	26
Duits	114	63
Anders ⁴	20	11
Totaal	180	100

² De schattingen zijn afgerond naar vijftigtallen. In alle kolommen van deze tabel zijn de afgeronde getallen weergegeven. Bij het berekenen van het aantal bezoekers met marges is het exacte aantal bezoeken/bezoekers gebruikt. Vandaar dat er kleine verschillen kunnen ontstaan bij het narekenen.

³ Eén van de twee coffeeshops in de periferie is gesloten op zondag.

⁴ Andere nationaliteiten die genoemd werden waren onder andere Belgisch, Frans, Afghaans, Arabisch, Koerdisch en Armeens.

Bij drukke coffeeshops zijn meer enquêtes afgenomen dan bij rustige coffeeshops. Tabel 4 geeft een overzicht van het aantal afgenomen enquêtes per coffeeshop. In Oase zijn de meeste enquêtes afgenomen (54), terwijl bij Klein maar fijn het minste aantal enquêtes is afgenomen (21).

Tabel 4 Enquêtes per coffeeshop

	Aantal	%
Roots	37	21
Oase	54	30
Nobody's place	42	23
Klein maar fijn	21	12
Huzur	26	14
Totaal	180	100

Non respons

Tijdens de dataverzameling is tevens de non-respons bijgehouden. Van de bezoekers die niet wilden meewerken zijn de volgende achtergrondkenmerken genoteerd: geslacht, geschatte leeftijd en gesproken taal. In totaal zijn 306 bezoekers aangesproken. Daarvan hebben 180 bezoekers aangegeven dat ze willen meewerken aan de enquête, een respons van 59%. Uit tabel 5 blijkt dat als voornaamste reden van non-respons 'geen tijd' is genoemd. Deze bezoekers wilden na hun aankoop zo spoedig mogelijk vertrekken en hadden geen tijd om mee te doen aan een enquête.

Tabel 5 Redenen voor non-respons, (meerdere antwoorden mogelijk)

	Aantal	%
Geen tijd	55	44
Geen zin/ interesse	44	35
Taalbarrière	5	4
Andere reden	12	10
Reden niet genoemd	10	8
Totaal	126	100

BIJLAGE 2 TABELLEN

In bijlage 2 worden de resultaten van de enquête onder coffeeshopbezoekers in tabelvorm weergegeven. Ze worden afgezet tegen die van de meting in 2006 (Bieleman e.a. 2006). Om na te gaan of hierbij sprake is van daadwerkelijke verschillen is gekeken of de verschillen statistisch significant zijn, dat wil zeggen dat ze niet op toeval berusten. Dit betekent dat in sommige gevallen de percentages tussen beide metingen weliswaar verschillen, maar dat ze te gering zijn om van betrouwbare, daadwerkelijk statistisch significante verschillen te kunnen spreken. Voor het berekenen van de significantie is gebruik gemaakt van chi-kwadraat en t-toetsen.

Gebruik van softdrugs

Tabel 1 Gebruik van softdrugs, in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=180)
ja	100	97
nee	0	3
Totaal	100	100

Tabel 2 Meest gebruikte softdrugs, in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
Hasj (o.a. marok, afgaan, nepal, nederstuf, scuf)	23	22
Nederwiet (o.a. skunk, white widow, northerlight, redhair, purple)	71	75
Buitenlandse weed (o.a. thai, columbia, mexico)	4	1
Anders	1	2
Onbekend/ wil niet zeggen	1	1
Totaal	100	100 ¹

Tabel 3 Hoe vaak gebruik je cannabis/softdrugs? , in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
Dagelijks	61	63
2 à 3 keer per week	23	23
1 keer per week	7	7
2 à 3 keer per maand	4	1
1 keer per maand	2	3
Anders	3	2
Totaal	100	100

¹ Door afronding tellen categorieën niet altijd op tot 100%.

Verkooppunten

Tabel 4 Locatie kopen softdrugs (meerdere antwoorden mogelijk), in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
1. In gedoogde coffeeshops	99	99
2. In overige verkooppunten binnen: uitgaansgelegenheid/ jongerencentrum/ dealpand/ koeriersdienst/ afhaalgelegenheid/ niet gedoogde coffeeshops	15	16
3. in overige verkooppunten buiten: op straat/hangplekken	7	8
4. thuis (thuisweek)	5	9
5. van vrienden	27	27
6. op school	3	1
7. koopt (zelf) nooit	0	1

Tabel 5 Van de laatste tien keer dat je softdrugs hebt gekocht, hoe vaak was dat in een gedoogde coffeeshop?, in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
0 keer	0	2
1 keer	6	5
2 keer	3	3
3 keer	2	1
4 keer	2	1
5 keer	4	3
6 keer	3	1
7 keer	1	1
8 keer	2	2
9 keer	2	2
10 keer	75	77
Onbekend/ wil niet zeggen	2	2
Totaal	100	100
Gemiddelde	8,7	9

Tabel 6 Reden om softdrugs voornamelijk in een gedoogde coffeeshop te kopen (meerdere antwoorden mogelijk), in %

	Meting 2006 (n=193)	Meting 2009 (n=152)
Softdrugs zijn daar van goede kwaliteit	64	69
Omdat het legaal is in een coffeeshop	13	25
Het is daar leuk/gezellig	27	22
Makkelijk bereikbaar	18	8
Verkooppunt is dichtst bij huis	10	7
Mijn vrienden komen er altijd	12	7
Bekendheid van het verkooppunt	15	6*
Softdrugs zijn daar goedkoop	17	5*
Betrouwbaarheid. Zekerheid dat je wat krijgt	8	5
Veiligheid	0	5
Vriendelijk personeel	0	4
Service vanuit de coffeeshop	0	4
Het wordt me (daar) aangeboden	7	3
Genoeg parkeerruimte	5	2
Anders	31	8

* Significante daling tussen 2006 en 2009, $p < 0,05$

Tabel 7 Reden om softdrugs meestal niet in één van de gedoogde coffeeshops te kopen (meerdere antwoorden mogelijk), in %

	Meting 2006 (n=31)	Meting 2009 (n=23)
Ander verkooppunt is dicht bij huis	32	52
Softdrugs zijn elders goedkoper	10	22
Softdrugs zijn elders van betere kwaliteit	6	17
Makkelijk bereikbaar	23	13
Mijn vrienden komen altijd elders	10	9
Het wordt me (daar) aangeboden	13	4
Elders is het leuker/gezelliger	3	4
Genoeg parkeerruimte	3	4
Bekendheid van het verkooppunt	3	4
Ik kom er vaak in de buurt in verband met andere bezigheden (school, werk)	6	0
Niemand kent me daar als ik cannabis koop	3	0
Anders	19	9

Tabel 8 Ga jij wel eens naar een andere stad/plaats dan Venlo om cannabis/softdrugs te kopen?, in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
Ja	41	46
Nee	59	53
Totaal	100	100

Tabel 9a Andere steden waar men cannabis/softdrugs koopt (meerdere antwoorden mogelijk), in %

	Meting 2006 (n=91)	Meting 2009 (n=81)
Amsterdam	23	33
Maastricht	7	20
Roermond	26	17
Eindhoven	21	17
Nijmegen	3	16
Venray	2	10
Tilburg	1	5
Overal	5	9
Anders ²	12	19

Tabel 9b Wordt cannabis in de andere steden dan gekocht in gedoogde coffeeshops?, in %

	Meting 2006 (n=91)	Meting 2009 (n=81)
Ja	85	91
Nee	13	1
Onbekend/wil niet zeggen	0	7
Totaal	100	100

² Meerdere steden zijn één of enkele keren genoemd: Bergen op Zoom, Den Haag, Kerkrade, Leiden, Middelburg, Terneuzen, Utrecht, Vlissingen en Weert.

Tabel 10 Redenen om softdrugs *niet* langer in een gedoogde coffeeshop in Venlo te kopen (meerdere antwoorden mogelijk), in %

	Meting 2006	Meting 2009 (N=175)
Als de kwaliteit van softdrugs omlaag gaat	n.g. ³	61
Als de prijs van softdrugs omhoog gaat	n.g.	37
Als drugscontroles van de politie frequenter worden	n.g.	33
Als verkeerscontroles rondom de coffeeshops toenemen	n.g.	22
Als je niet meer kan blijven zitten/hangen in een coffeeshop, maar er alleen een afhaaloket is	n.g.	18
Als je nog maar 3 gram softdrugs in een coffeeshop kunt kopen	n.g.	10
Als de coffeeshops eerder sluiten	n.g.	8
Anders	n.g.	9

Tabel 11a Indien de gemeente Venlo besluit om een coffeeshop te gedogen aan de Nijmeegseweg, zou je daar dan naar toe gaan?, in %

	Meting 2006	Meting 2009 (N=175)
Nee	n.g.	41
Ja	n.g.	37
Misschien	n.g.	18
Weet niet	n.g.	4
Totaal	-	100

Tabel 11b Indien de gemeente Venlo besluit om een coffeeshop te gedogen aan de Nijmeegseweg, hoe zou je daar dan naar toe gaan?, in %

	Meting 2006	Meting 2009 (n=106)
Met de auto (of motor)	n.g.	53
Combinatie van openbaar vervoer en de fiets/lopend	n.g.	12
Met de fiets	n.g.	10
Openbaar vervoer (trein of bus)	n.g.	8
Te voet	n.g.	5
Met de brommer/scooter	n.g.	4
Anders	n.g.	6
Onbekend/wil niet zeggen	n.g.	3
Totaal	-	100

Tabel 12 Hoe is de reis naar de coffeeshop deze keer afgelegd per coffeeshop?, in %

	Meting 2006 ⁴ (N=224)	Meting 2009 (N=175)
Met de auto (of motor)	55	51
Openbaar vervoer (trein of bus)	29	18
Met de fiets	17	12
Te voet	13	9
Combinatie	3	5
Met de brommer/scooter	2	3
Anders	0	1
Totaal	100	100

³ n.g. = niet gevraagd.

⁴ In 2006 is deze vraag net iets anders gesteld, namelijk: "Hoe kom je bij verkooppunt waar meestal softdrugs wordt gekocht". Er waren meerdere antwoorden mogelijk, dus geen vergelijking mogelijk met 2009.

Tabel 13 Wat doet je meestal na aankoop in een coffeeshop?, in %

	Meting 2006	Meting 2009 (N=175)
(Even) blijven zitten/hangen in de coffeeshop	n.g.	52
Ik ga gelijk weg	n.g.	20
Soms blijf ik zitten, soms ga ik gelijk weg	n.g.	27
Onbekend/wil niet zeggen	n.g.	1
Totaal	-	100

Hoeveelheid

Tabel 14 Hoeveel gram softdrugs heb je gekocht of ga je kopen in deze coffeeshop?, in %⁵

	Meting 2006 (N=193)	Meting 2009 (N=175)
0 tot 1 gram	2	12
1 tot 2 gram	12	34
2 tot 3 gram	16	13
3 tot 5 gram	18	8
Precies 5 gram (maximum)	38	33
Meer dan 5 gram	5	0
Onbekend/ wil niet zeggen	9	0
Totaal	100	100
Gemiddeld *	4,0	2,7

* Significant verschil tussen 2006 en 2009, $p < 0,05$

Tabel 15 Hoeveel geld heb je uitgegeven of ga je uitgeven aan softdrugs in deze coffeeshop?, in %

	Meting 2006 (N=193)	Meting 2009 (N=175)
0 tot 10 euro's	5	15
10 tot 20 euro's	29	36
20 tot 30 euro's	21	15
30 tot 40 euro's	22	13
40 euro's en meer	10	22
Onbekend/ wil niet zeggen	14	0
Totaal	100	100
Gemiddelde *	25,-	21,-

* Significant verschil tussen 2006 en 2009, $p < 0,05$

Tabel 16 Hoeveel gram softdrugs koop je gemiddeld per bezoek aan Venlo (*niet alleen in de coffeeshop waar de bezoeker is geëinquêteerd*)?, in %

	Meting 2006	Meting 2009 (N=175)
0 tot 1 gram	n.g.	3
1 tot 2 gram	n.g.	32
2 tot 3 gram	n.g.	22
3 tot 5 gram	n.g.	5
Precies 5 gram (maximum)	n.g.	27
Meer dan 5 gram	n.g.	10
Onbekend/ wil niet zeggen	n.g.	0
Totaal	-	100
Gemiddelde	-	3,4

⁵ In 2006 is deze vraag net iets anders gesteld, namelijk: "hoeveel gram softdrugs koop je gemiddeld per aankoop in coffeeshops."

Tabel 17 Hoeveel geld geef je gemiddeld uit aan softdrugs per bezoek aan Venlo (*niet alleen in de coffeeshop waar de bezoeker is geënquêteerd*)?, in %

	Meting 2006	Meting 2009 (N=175)
0 tot 10 euro's	n.g.	5
10 tot 20 euro's	n.g.	40
20 tot 30 euro's	n.g.	16
30 tot 40 euro's	n.g.	11
40 euro's en meer	n.g.	28
Onbekend/ wil niet zeggen	n.g.	0
Totaal	-	100
Gemiddelde	-	27,-

Tabel 18 Hoe vaak koop je softdrugs in het algemeen?, in % *

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
Dagelijks	14	25
2 à 3 keer in de week	34	30
1 keer per week	28	18
2 à 3 keer per maand	9	10
1 keer per maand	7	10
Anders	7	3
Onbekend/ wil niet zeggen	0	4
Totaal	100	100

* Significant verschil tussen 2006 en 2009, $p < 0,05$

Tabel 19 Hoe vaak koop je softdrugs in Venlo?, in %

	Meting 2006	Meting 2009 (N=175)
Dagelijks	n.g.	21
2 à 3 keer in de week	n.g.	26
1 keer per week	n.g.	21
2 à 3 keer per maand	n.g.	13
1 keer per maand	n.g.	9
Minder dan 1 keer per maand	n.g.	7
Nooit	n.g.	2
Onbekend/wil niet zeggen	n.g.	2
Totaal	-	100

Tabel 20a Koop je wel eens softdrugs bij meerdere gedoogde coffeeshops op één dag?, in %*

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
Ja	11	25
Nee	88	75
Totaal	100	100

* Significant verschil tussen 2006 en 2009, $p < 0,05$

Tabel 20b Bij hoeveel coffeeshops koop je dan gemiddeld softdrugs?, in %

	Meting 2006	Meting 2009 (n=43)
1 coffeeshop ⁶	n.g.	23
2 coffeeshops	n.g.	63
3 coffeeshops	n.g.	7
4 coffeeshops	n.g.	5
5 coffeeshops	n.g.	2
Totaal	-	100
<i>Gemiddelde</i>	-	<i>2 coffeeshops</i>

Tabel 21 Koop je wel eens vaker dan één keer per dag softdrugs bij hetzelfde verkooppunt?, in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
Ja	8	7
Nee	92	93
Totaal	100	100

Tabel 22a Koop je wel eens softdrugs in Nederland voor vrienden?, in % *

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=175)
Ja, vaak	7	5
Ja, soms	32	22
Nee, nooit	61	74
Totaal	100	100

* Significant verschil tussen 2006 en 2009, $p < 0,05$

Tabel 22b Zijn deze vrienden jonger dan 18 jaar?, in %

	Meting 2006 (n=87)	Meting 2009 (n=46)
Ja	5	13
Nee	94	87
Totaal	100	100

Achtergrondkenmerken

Tabel 23 Nationaliteit, in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=180)
Nederlands	21	26
Duits	72	63
Anders ⁷	7	11
Totaal	100	100

⁶ Sommige bezoekers kopen wel eens bij meerdere gedoogde coffeeshops op een dag, maar zo weinig dat hun gemiddelde aantal bezochte coffeeshops per dag 1 nadert.

⁷ Andere nationaliteiten die werden genoemd waren onder andere Belgisch, Frans, Russisch, Turks, Egyptisch, Armeens, Antilliaans, etc.

Tabel 24 Etnische achtergrond *

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=180)
West-Europees	89	76
Turkse	2	7
Marokkaanse	2	2
Zuid Europese	2	3
Overige Europese	2	2
Anders ⁸	3	11
Totaal	100	100

* Significant verschil tussen 2006 en 2009, $p < 0,05$

Tabel 25 Geslacht

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=180)
Man	80	75
Vrouw	20	25
Totaal	100	100

Tabel 26 Woonplaats

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=180)
Venlo	16	19
Omgeving Venlo	8	12
Elders in Nederland	0	2
Duitsland	75	64*
Elders	0	2
Onbekend/ wil niet zeggen	1	1
Totaal	100	100

* Significante daling tussen 2006 en 2009, $p < 0,05$

Tabel 27 Afstand woonplaats tot coffeeshop Venlo vergeleken met 2006 (Duitse bezoekers), in %

	2006 (n=128)	2009 (n=103)
0 tot 30 km	10	28
30 tot 60 km	43	30
60 tot 90 km	33	19
90 tot 150 km	12	10
Meer dan 150 km	2	14
Totaal	100	100
Gemiddelde	58 ⁹	57 ¹⁰

⁸ Andere etniciteiten die werden genoemd waren onder andere Arabisch, Russisch, Iraans, etc.

⁹ De uitschieters qua afstand zijn bij het berekenen van de gemiddelde afstand niet meegerekend (>250 km). Het ging hierbij om bijvoorbeeld bezoekers uit Müllheim.

¹⁰ De uitschieters qua afstand zijn bij het berekenen van de gemiddelde afstand niet meegerekend (>250 km). Het ging hierbij om bijvoorbeeld bezoekers uit Berlijn.

Tabel 28 Leeftijd

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=180)
18-20 jaar	17	20
21-25 jaar	36	27
26-30 jaar	17	20
31-35 jaar	9	12
36-40 jaar	9	7
41-50 jaar	7	10
50 jaar of ouder	5	4
Onbekend/ wil niet zeggen	1	1
Totaal	100	100
<i>Gemiddelde</i>	<i>28,3</i>	<i>29,0</i>

Tabel 29 Hoofdbezigheid overdag, in %

	Meting 2006 (N=224)	Meting 2009 (N=180)
Betaalde werkzaamheden	55	56
Huisvrouw/-man	0	4
Student/scholier	31	25
Werkloos/AWW/WAO	8	10
Gepensioneerd	1	1
Onbekend/wil niet zeggen	0	2
Anders	4	2
Totaal	100	100

Tabel 30a Opleidingsniveau (Nederland)

	Meting 2006 (n=58)	Meting 2009 (n=52)
Geen	19	2
Lager onderwijs (incl. LAVO en VGL)	10	13
LBO (incl. Ambachtsschool, LTS...)	2	10
VMBO	1	13
VBO	3	4
MAVO/MULO	12	11
MBO	16	19
HAVO/VWO	14	8
HBO	9	11
Wetenschappelijk onderwijs	2	4
Anders	0	4
Totaal	100	100

Tabel 30b Opleidingsniveau (Duitsland)

	Meting 2006 (n=159)	Meting 2009 (n=99)
Geen	1	3
Hauptschüle	19	27
Realschüle	31	20
Fachabitur	17	12
Gymnasium/ Abitur	19	14
Ausbildung/ Lehre	4	6
Fachhochschüle	1	9
Universität	3	8
Anders	5	
Totaal	100	100

Tabel 31a Met welke schoolopleiding ben je momenteel bezig? (Nederland)

	Meting 2006 (n=19)	Meting 2009 (n=10)
Geen	21	0
LBO (incl. Ambachtsschool, LTS...)	5	-
VMBO	5	-
MBO	32	50
HAVO/VWO	5	20
HBO	32	10
Wetenschappelijk onderwijs	-	10
Anders	-	10
Totaal	100	100

Tabel 31b Met welke schoolopleiding ben je momenteel bezig? (Duitsland)

	Meting 2006 (n=61)	Meting 2009 (n=34)
Geen	3	-
Hauptschule	2	-
Realschule	7	9
Fachabitur	2	9
Gymnasium/ Abitur	10	35
Ausbildung/ Lehre	20	15
Fachhochschule	13	15
Universität	38	15
Anders	5	3
Totaal	100	100

